

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/131/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3619010206
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Patrik Príbelský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3619010206.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Romana Hargaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného T. Q., nar.XX.XX.XXXX v N., bytom C. B. č. XXX, pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák., o sťažnosti prokurátora Okresnej prokuratúry v Partizánskom proti uzneseniu Okresného súdu Partizánske z 10.10.2019, sp. zn. 1T/76/2019, na neverejnom zasadnutí dňa 02.marca 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods.1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátora z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením sp. zn. 1T/76/2019 zo dňa 10.10.2019 rozhodol Okresný súd Partizánske tak, že podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por. návrh dohody o vine a treste medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Partizánske a obvineným T. Q. pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Tr. zák. odmietol, pretože navrhovaná dohoda je zrejme neprimeraná.

Obvinený mal uvedený trestný čin spáchať na tom skutkovom základe, že dňa 05.03.2019 v čase okolo 13:15 hod. od doposiaľ nestotožnenej osoby v T. pri obchodnom dome TESCO neoprávnene kúpil omamnú látku - metamfetamín a tiež si od neznámej osoby, v presne nezistenom čase a na neznámom mieste neoprávnene kúpil rastlinu rodu Cannabis - konopa, ktoré neoprávnene prechovával pri sebe v N. a všade tam, kde sa pohyboval až do 14:12 hod. dňa 05.03.2019, kedy mu bola v obci Veľké Uherce pri pohostinstve „Straka a syn“ obmedzená osobná sloboda podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku a následne na základe príkazu na prehliadku iných priestorov zo dňa 05.03.2019 v zmysle § 101 ods. 1 Trestného poriadku vydal 1 ks zatavenej injekčnej striekačky s kryštalickou látkou, ktorú neoprávnene prechovával pri sebe v motorovom vozidle zn. Renault Megane, EČ: N pričom uvedená zatavená injekčná striekačka obsahovala kryštalickú látku o celkovej hmotnosti 0,375 gramov s obsahom metamfetamínu 73,8% hmotnostných, teda 277 miligramov čistej látky, čo zodpovedá minimálne 7 obvykle jednorazovým dávkam drogy, pričom obvinený taktiež dňa 05.03.2019 na základe príkazu na osobnú prehliadku podľa § 102 Trestného poriadku dobrovoľne vydal aj igelitové vrečko z obsahom zelenej sušenej rastliny, obsahujúce rastlinný materiál rodu Cannabis - konopa o hmotnosti 1,175 gramov s priemernou koncentráciou psychotropnej látky (THC) 15,8% hmotnostných, obsahujúcich 186 miligramov čistého THC, čo zodpovedá minimálne 6 obvykle jednorazovým dávkam drogy, pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok a rastliny rodu Cannabis sú zaradené v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok. Uvedené uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože ho v zákonnej lehote napadol sťažnosťou prokurátor.

V písomných dôvodoch sťažnosti uviedol, že s napadnutým rozhodnutím súdu prvého stupňa sa nestotožňuje, postup ani argumentáciu v napadnutom uznesení nepovažuje za správne. Úvahy sudcu

sú v rozpore so závermi znaleckého posudku KEÚ PZ. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že napriek tomu, že KEÚ neurčuje množstvo ktoré zodpovedá obvykle jednorazovej dávke drogy určenej pre konkrétneho užívateľa, ale vyjadruje objektívne obvykle jednorazovú dávku drogy ako množstvo účinnej látky, ide o jedinú v súčasnosti akreditovanú metódu na stanovenie jednorazovej dávky. Tiež poukázal na § 135 Tr. zák. podľa ktorého nie je možné stanoviť všeobecne platné paušálne dávky drogy, ktorá stačí na akékoľvek ovplyvnenie psychiky človeka. Z judikatúry NS SR vyplýva, že obvykle jednorazovou dávkou na použitie podľa § 135 ods.1, ods.2 Tr. zák. sa rozumie dávka omamnej a psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a vyjadruje konzumný priemer, bez subjektívnych hľadísk. V danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že obvinený prechovával množstvo nad 10 dávok a nejednalo sa o nízku účinnosť THC. Zo spáchania daného skutku je obvinený usvedčovaný vlastným priznaním, ako aj ostatnými dôkazmi. Okresný súd preto dohodu odmietol bezdôvodne.

Navrhol preto, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové rozhodnutie.

Krajský súd na základe podanej sťažnosti podľa § 192 ods.1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom a zistil, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Podľa § 331 Tr. por.:

(1) Návrh dohody o vine a treste na súde preskúma predseda senátu a podľa jeho obsahu a podľa obsahu spisu

a) určí termín verejného zasadnutia na rozhodnutie o návrhu dohody o vine a treste, alebo

b) návrh dohody o vine a treste odmietne, ak zistí závažné porušenie procesných predpisov, najmä porušenie práva na obhajobu, alebo ak navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprímeraná.

(2) Ak sa koná o zločine, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje osem rokov, rozhodnutie o zrejmej neprímeranosti dohody o vine a treste robí senát na neverejnom zasadnutí.

(3) V uznesení podľa odseku 1 písm. b) treba uviesť, o ktoré konkrétne zistenia sa rozhodnutie opiera. Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť.

(4) Ak uznesenie o odmietnutí návrhu dohody o vine a treste nadobudlo právoplatnosť, vracia sa vec do štádia prípravného konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

V danom prípade uzatvoril prokurátor s obvineným dohodu, v rámci ktorej si dohodli za uvedenú trestnú činnosť podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 36 mesiacov, výkon ktorého sa mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 51 ods. 1 Trestného zákona, § 51 ods. 2 Trestného zákona podmienčne odkladá na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 36 mesiacov, za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení, a to podľa § 51 ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a podľa § 51 ods. 2, ods. 4 písm. g) Trestného zákona povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Svoje rozhodnutie o odmietnutí dohody odôvodnil súd prvého stupňa tým, že navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprímeraná. Uviedol, že v otázke určenia obvykle jednorazovej dávky u rastliny Cannabis - konope sa súdna prax prikláňa k hmotnostnému kritériu a skúmanie obsahu THC v nej (ako účinnej látky v percentách hmotnostných) má význam len pre zistenie, či skutočne ide o omamnú látku podľa § 130 ods. 5 Trestného zákona, nakoľko ak by zaistená látka nedosahovala aspoň minimálne množstvo THC schopné ovplyvniť psychiku človeka, nebol by naplnený príslušný znak objektívnej stránky skutkovej podstaty (označenie látky za návykovú). Skutočnosť, že obsah THC v hmotnostných percentách nemôže byť kritériom na určenie množstva obvyklých dávok má význam z hľadiska skúmania subjektívnej stránky trestného činu, pretože pokiaľ nie je preukázané, že má páchatel možnosť skúmať obsah THC v rastline metódami ako znalecký ústav (napr. metódou kapilárnej plynovej chromatografie) nemožno preukázať, že mal v úmysle takéto množstvo účinnej látky ku príkladu prechovávať. Súdna prax vychádza z toho, že obvykle jednorazovú dávku marihuany je potrebné stanovovať v závislosti od hmotnosti zaisteného sušeného materiálu marihuany, pričom pri zohľadnení tohto hmotnostného kritéria, t. j. metodiky výpočtu vychádzajúcej z hmotnostnej dávky marihuany, sa za obvykle jednorazovú dávku považuje množstvo zodpovedajúce 500 mg (0,5 g) vysušenej marihuany. Od tohto množstva sa odvíja násobok obvykle jednorazovej dávky drogy podľa § 135 Trestného zákona. V danom prípade obvinený u seba prechovával rastlinu Cannabis s priemernou koncentráciou psychotropnej látky (THC) 15,8% hmotnostných (teda množstvo schopné ovplyvniť psychiku človeka) o hmotnosti

1,175 gramov, čo zodpovedá na základe hmotnostného kritéria najviac trom obvykle jednorazovým dávkam. Vychádzajúc z vyššie uvedeného hmotnostného kritéria pri určení obvykle jednorazovej dávky pri rastline rodu Cannabis - marihuana potom obvinený až do 14:12 hod. dňa 05.03.2019, kedy mu bola obmedzená osobná sloboda neoprávnene prechovával pri sebe v motorovom vozidle kryštalickú látku (v zatavenej injekčnej striekačke) o celkovej hmotnosti 0,375 gramov s obsahom metamfetamínu 73,8% hmotnostných, teda 277 miligramov čistej látky, čo zodpovedá minimálne 7 obvykle jednorazovým dávkam drogy a tiež rastlinný materiál rodu Cannabis - konopa o hmotnosti 1,175 gramov s priemernou koncentráciou psychotropnej látky (THC) 15,8% hmotnostných, obsahujúcich 186 miligramov čistého THC, čo zodpovedá v zmysle hmotnostného kritéria najviac trom obvykle jednorazovým dávkam drogy. Za týchto okolností potom prichádza do úvahy právna kvalifikácia skutku ako prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona (neoprávnené prechovávanie pre vlastnú potrebu omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora vo väčšom rozsahu) s poukazom na § 135 ods. 2 Trestného zákona (množstvo zodpovedajúce najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie pre osobnú potrebu).

S poukazom na odlišnosť právneho posúdenia ohľadne počtu obvykle jednorazových dávok marihuany a s tým spojenú zmenu právnej kvalifikácie zo zločinu na prečin súd predmetnú dohodu o vine a treste považuje za zrejme neprimeranú a preto ju odmietol.

Vo vzťahu k uvedeným skutočnostiam najvyšší súd uvádza, že konanie o dohode o vine a treste je konaním fakultatívnym, na ktoré nemá obvinený právny nárok. V prípade, ak procesné strany - v tomto prípade prokurátor a obvinený dosiahnu konsenzus vo všetkých podstatných otázkach predstavujúcich esenciálne náležitosti dohody, túto uzatvoria a následne ju predloží prokurátor na miestne a vecne príslušný súd s návrhom na jej schválenie. Pri uzatváraní dohody v prípravnom konaní prokurátor v plnej miere v plnej miere realizuje svoje postavenie pána sporu (dominus litis).

Príslušný súd má pri rozhodovaní o tom, či predloženú dohodu schváli, alebo nie, relatívne široký a autonómny priestor úvahy. Pri preskúmaní dohody neposudzuje len to, či je dohoda formálne perfektná, ale musí posúdiť i dodržanie procesných predpisov a tiež primeranosť dohody, pričom z procesného hľadiska je limitovaný najmä ustanovením § 2 ods.12 Tr. por. Záver o zrejmej neprimeranosti dohody pritom môže prameniť z nedržania ustanovení o ukladaní trestov ochranných a výchovných opatrení, ich druhov a výmery, nesprávne a nedostatočne zisteného skutkového stavu, nesprávneho právneho posúdenia, nesprávneho alebo nezákonného výroku o náhrade škody.

S poukazom na ustanovenie § 39 ods.4 Tr. zák. si síce môžu prokurátor a obvinený dohodnúť uloženie trestu odňatia slobody zníženého o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, avšak súd rozhodujúci o schválení dohody nie je povinný takýto postup automaticky aprobovať formou schválenia dohody. Ani v konaní o dohode o vine a treste totiž nesmie a nemôže súd rezignovať na svoju úlohu nezávislého arbitra, ktorý sa musí v čo najväčšej miere snažiť o nachádzanie a nastolenie spravodlivosti. V dôsledku plnenia tejto úlohy je preto nevyhnutné zo strany súdu garantovať, aby i pri „vyjednávanej“ spravodlivosti boli zachované a dodržané spravodlivostné kritériá rezonujúce a prevažujúce v danej spoločnosti a to i vo vzťahu k ukladaní trestu a s tým súvisiacich požiadaviek individuálnej i generálnej prevencie (to napokon musí predbežne reflektovať i prokurátor v prípravnom konaní pri uzatváraní dohody s poukazom na ustanovenie § 5 ods.1 vyhlášky MS SR č. 619/2005 Z.z. O podmienkach a postupe prokurátora pri konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu).

Inými slovami povedané, zo samotnej podstaty konania o dohode o vine a treste vyplýva, že dohoda by mala byť „obojsstranne výhodná“, teda poskytovať určité bonusy tak pre štát (prokurátora) ako i pre páchatela. V prospech obojsstrannej výhodnosti však nemožno obetovať požiadavku spravodlivosti, efektívneho účelu trestu a jeho úmernosti vo vzťahu k spáchanej trestnej činnosti.

Ako už bolo vyššie uvedené, pri úvahách o zrejmej neprimeranosti má súd o dohode rozhodujúci relatívne široký autonómny priestor na zváženie či všetky ustanovenia dohody zodpovedajú jednak pozitívnemu právu a jednak spravodlivostným nárokom tak, ako sú vnímané väčšinou odbornej i laickej verejnosti.

Ak súd prvého stupňa rozhodne o návrhu na dohodu v intenciách zákona a svoje rozhodnutie v potrebnom rozsahu racionálne a náležite odôvodní, pričom takéto rozhodnutie nevykazuje znaky arbitrárnosti, tak nie je v prieskumnom konaní pri rozhodovaní o sťažnosti úlohou nadriadeného súdu za každú cenu vnučovať súdu prvého stupňa svoje subjektívne spravodlivostné nároky či právne názory, ktoré by sa prípadne mohli od prvostupňových odlišovať. Prostredníctvom rozhodovania o riadnom opravnom prostriedku preto nie je možné „nútiť“ súd prvého stupňa, aby o podanom návrhu na dohodu o vine a treste určitým spôsobom rozhodol, ak takýto postup by bol v rozpore s jeho

spravodlivostnými nárokmi a ak svoje predchádzajúce rozhodnutie dostatočne podporil racionálnymi i právnymi argumentami.

Krajský súd potom uvádza, že podstatou napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa o odmietnutí dohody o vine a treste je iný právny názor súdu prvého stupňa na právnu kvalifikáciu daného skutku, než mal prokurátor. Hlavným dôvodom bol pritom postup (a následný výsledok) pri stanovení obvykle jednorazových dávok drogy. Existujú pritom viaceré možné techniky aprobované i právnou praxou, podľa ktorých možno pri určovaní množstva obvykle jednorazových dávok drogy postupovať (viď napr. R 22/2019, R 74/2019, R 120/2014, R 26/2012, S 35/2016 a iné).

V danom prípade súd prvého stupňa racionálne vysvetlil, prečo zatiaľ neakceptuje určenie počtu obvykle jednorazových dávok drogy vo vzťahu k zaistenej marihuane. Svoj názor riadne odôvodnil a poukázal z uvedeného dôvodu na to, že by vzhľadom na to do úvahy pripadala i priaznivejšia právna kvalifikácia daného skutku.

V tejto situácii by potom krajský súd, ak by sa explicitne vyjadril ktorý zo sporných právnych názorov považuje za výlučne aplikovateľný, prejudikoval rozhodnutie vo veci, resp. mohol by týmto postupom „nanútiť“ súdu prvého stupňa svoj právny názor a prikázať mu nepriamo, aby danú dohodu prípadne schválil. Tým by zároveň mohol zabrániť, aby bola prípadne aplikovaná priaznivejšia právna kvalifikácia v prospech obvineného. To by však bolo v príkrom rozpore s úlohou súdu prvého stupňa pri posudzovaní dohody o vine a treste a negovalo by sa tak oprávnenie prvostupňového súdu. Nadôvažok, proti rozsudku o schválení dohody by už nebol prípustný riadny opravný prostriedok a tiež by bolo obmedzené prípadné použitie mimoriadneho opravného prostriedku. Tým by sa podstatne znížila možnosť revízie prípadného nesprávneho rozhodnutia vo veci.

V danej situácii bude preto vhodné, aby prokurátor zvážil, či bude prípadne akceptovať námietky súdu prvého stupňa a aby v opačnom prípade prebehlo aj kontradiktórne hlavné pojednávanie, na ktorom sa dokazovaním zistí, ktorý z kolidujúcich právnych názorov je na danú vec aplikovateľný. Obvinený zároveň nebude ani ochudobnený o prípadné „bonusy“, ktoré by mu inak vyplývali z uzatvorenia a schválenia dohody o vine a treste.

Na základe uvedených skutočností preto krajský súd nepovažoval sťažnosť prokurátora za dôvodnú a preto ju zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.